

ОТГ по відношенню до зайнятості населення як критерію складає +3 з максимальних +5, тобто ближче до середнього.

Висновки

1. Мереш'янська міська об'єднана територіальна громада є підписантом форми членства в М4ЕГ (Ініціатива «Мери за економічне зростання») у рамках Енергетичного кластеру. ОТГ прагне до самостійного виробництва енергії, якою зможуть задовольнити енергетичні потреби підприємств, комунальних установ, житлового сектору тощо на території громади. Вводяться сучасні альтернативні джерела енергії. Наприкінці 2018 р. на території Мереш'янської ОТГ підприємство ТОВ «Альтернатив Енерджи Сорсес Солар» (AES SOLAR) розпочало будівництво сонячної електростанції, потужність якої складає 3,9 МВт¹. Промислову наземну сонячну електростанцію потужністю 3,9МВт введено в експлуатацію в 2019 році. Електростанція розпочала виробництво та продаж електроенергії з 1 квітня 2019р. За 2019 рік вироблено та реалізовано 4687, 512 тис. кВт/год. електроенергії². Прикладом суб'єкта господарської діяльності є ВКП «Служба замовника» (державна власність / власність територіальних громад), яка надає послуги з: вивезення ТПВ, нечистот, стерилізації безхазяйних тварин та зберігання інвентаризаційних справ.

2. Бюджет громади формує тільки приватний сектор в ОТГ.

3. Відсутні підприємства комунальної власності, які належать ОТГ.

4. Інфраструктура підприємництва в ОТГ складається з:

– Центр надання адміністративних послуг Виконавчого комітету Мереш'янської міської ради, який не належить ОТГ (ЦНАП);

– громадська організація – Центр розвитку бізнесу «Цербер», який знаходиться на території ОТГ (основними складовими якого є: бізнес інкубатор – повний спектр послуг із започаткування нового бізнесу та супроводження існуючого (навчання, семінари, лекції, круглі столи, майстер класи, інше); бізнес асоціація – спілка підприємців усіх форм власності, що може бути зібрана за кластерним принципом; експортний кейс – діяльність «Церберу», направлена на розвиток експортного потенціалу громади; швидка юридична допомога – група юристів для допомоги під час візитів будь-яких контролюючих та силових органів; бізнес-Call-center – дистанційна консультація для бізнесу що діє або зареєстрований в громаді (для представників інших регіонів послуга платна за договором); юридичний реєстраційний адрес для створення юридичних та фізичних осіб-підприємців – можливість зареєструвати бізнес на території громади, навіть якщо господарська діяльність буде відбуватись поза її межами; бізнес-освіта – програми для шкільних та позашкільних закладів з основ ведення бізнесу; інше);

– об'єкти торгівлі та надання послуг: 2 ринки; 2 супермаркети; 126 торговельних кіоски та павільйони; 179 магазинів; 21 об'єкт громадського харчування; 8 шкільних столових; 15 аптек та аптечних пунктів; 8 АЗС; 9 ательє з шиття одягу; 12 перукарень; 10 станцій технічного обслуговування; 4 майстерні з шиномонтажу; 3 автомийки; 4 пункти обміну валюти; 7 ломбардів; тощо³.

¹ Моделі місцевого економічного розвитку. Успішні практики. URL: <https://www.auc.org.ua/sites/default/files/library/dinaprintweb.pdf>.

² Сонячна електростанція. URL: <https://aessolar.com.ua/>.

³ Стратегія розвитку Мереш'янської міської об'єднаної територіальної громади до 2027 року. URL: <https://drive.google.com/file/d/1qzmbZfhP-7PPAb3KXsC5lqh6NpukZm3-/view>.

Відповідно до даних, наведених у Стратегії розвитку Мереш'янської міської об'єднаної громади до 2027 року¹, частка малих підприємств у формуванні економічної бази Мереш'янської міської об'єднаної громади є незначною, її структура за формою власності протягом останніх років залишалась незмінною та співмірною із середніми показниками по району й області (Мал. 2).

5. Відкриті джерела не містять детальну інформацію щодо наявності та реалізації інвестиційних програм, окрім того, у рамках грантової програми, проекту USAID «Підтримка аграрного і сільського розвитку» («Агросільрозвиток») підтримано ініціативу з розвитку інвестиційних проектів у Харківській області.

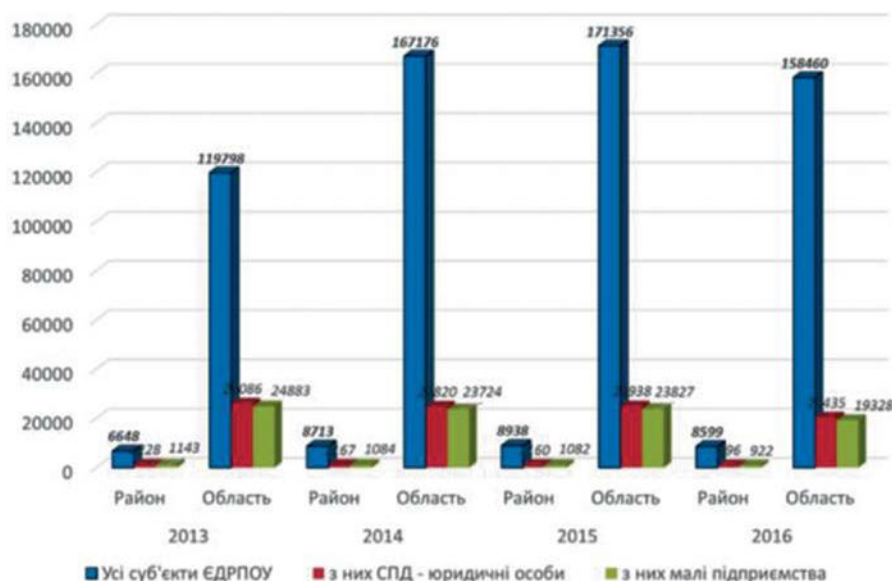
6. У Стратегії громади та в інших джерелах відсутні дані про утворення комунальних підприємств для забезпечення господарської діяльності та надання послуг мешканцям ОТГ.

7. У промислових підприємствах (ТОВ «ТПК «ОПОРА»», ТОВ «Скловолокно», ПрАТ «Манометр-Харків») сукупно працевлаштовано менше півтисячі працівників, тобто три підприємства, які знаходяться на території Мереш'янської ОТГ вирішують питання рівня зайнятості.

Факторами, які стримують розвиток Мереш'янської міської об'єднаної територіальної громади, є:

- низький рівень розвитку малого та середнього підприємництва,
- високий рівень трудової міграції, низький рівень комунікації у форматі: громада-бізнес-влада.

Малюнок 2. Структура суб'єктів підприємницької діяльності Харківського району та Харківської області у розрізі форм власності (за 2013–2017 рр.)



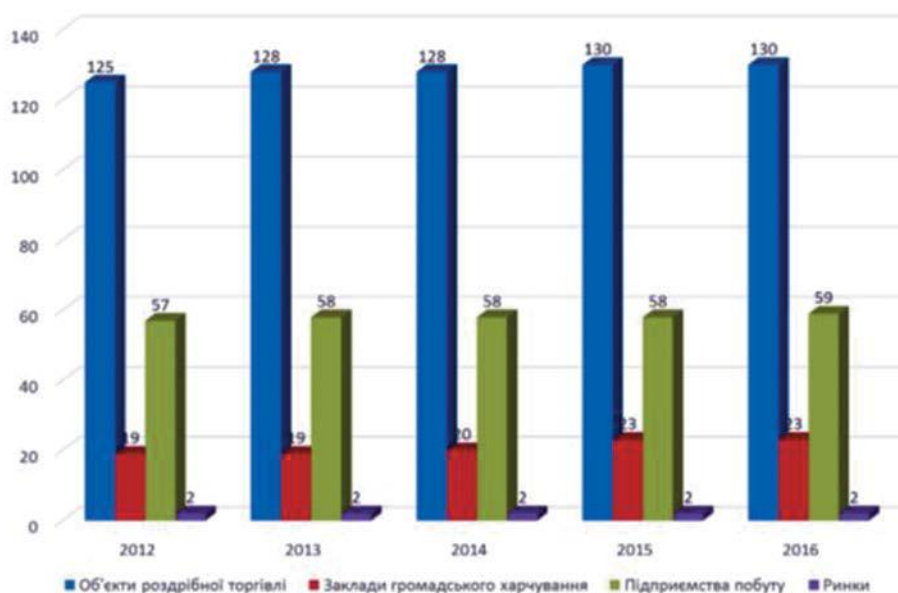
Джерело: Стратегія розвитку Мереш'янської міської об'єднаної громади до 2027 року².

Більшість малих підприємств, ФОП концентрується на виконанні містообслуговуючих функцій: надання побутових послуг, торгівля, громадське харчування та ін. Таким чином, їхня роль у формуванні економічного потенціалу громади не є значною. Динаміка кількості торговельно-побутових об'єктів Мереш'янської міської ради представлена нижче.

¹ Стратегія розвитку Мереш'янської міської об'єднаної територіальної громади до 2027 року. URL: <https://drive.google.com/file/d/1qzmbZfhP-7PPAb3KXsC5lqh6NpukZm3-/view>.

² Там само.

Малюнок 3. Динаміка кількості торговельно-побутових об'єктів на території Мереш'янської міської ради*



* - без урахування Утківської селищної ради

Джерело: Стратегія розвитку Мереш'янської міської об'єднаної громади до 2027 року¹.

Науково-практичні рекомендації щодо перспектив розвитку ОТГ за напрямками:

Пропозиції щодо прийняття громадою рішень відносно розвитку та сприяння господарської діяльності

У цьому напрямку рекомендовано наступне:

Оптимізація ухвалення рішень щодо використання нерухомого майна громади з урахуванням інтересів всього населення громади.

Прийняття рішення щодо потреб громади та її потенціалу для визначення стратегічних напрямів та об'єктів потенційного інвестування, які знаходяться на території ОТГ у тому числі через Програму місцевого системного розвитку, що виконується в рамках проекту USAID «Підтримка аграрного і сільського розвитку».

Прийняття рішень щодо оптимізації мережі та покращення інфраструктурної складової громади, що надасть встановлення збалансованих зв'язків між громадськістю та місцевою радою, головою ОТГ і старостою (як головного представника інтересів громади).

Прийняття рішень, які пов'язані з управлінням всім комплексом комунального майна та фінансами ОТГ, зокрема, щодо надходження від продажу та оренди землі або нерухомого майна, що перебувають у комунальній власності, це сприяє отриманню не тільки додаткових надходжень, а й використання цих доходів, наприклад, у програмах з підтримки підприємництва.

Сформувані бачення щодо дійсної кількості суб'єктів господарської діяльності через розмежування у Статуті Мереш'янської міської територіальної громади «осіб, які там зареєстровані», беруть участь у місцевих виборах, та «мешканців ОТГ», тобто, осіб, які проживають у

¹ Стратегія розвитку Мереш'янської міської об'єднаної територіальної громади до 2027 року. URL: <https://drive.google.com/file/d/1qzmbZfhP-7PPAb3KXsC5lqh6NpukZm3-/view>.

громаді певний час, мають нерухоме майно, займаються господарською діяльністю тощо, але зареєстровані у іншій громаді.

Прийняття рішень щодо конкурентоспроможності громади, стимулюванням здійснення господарської діяльності у зв'язку з тим, що територією Мереф'янської міська об'єднаної територіальної громади (або у безпосередній близькості до неї) проходять автомобільна та залізнична гілки 9 міжнародного транспортного коридору, який поєднує Гельсінкі, Київ, Бухарест та Александруполіс (Греція).

Пропозиції щодо створення бізнес-середовища та інфраструктури в ОТГ

Задля забезпечення належного рівню розвитку малого та середнього бізнесу та створення сприятливих умов для провадження підприємницької діяльності, для реалізації щодо залучення внутрішніх та зовнішніх ресурсів необхідно здійснення наступних заходів та дій:

Створення громадської Бізнес-ради, яка визначатиме Стратегічний план розвитку ОТГ, пріоритетні напрями проблеми та можливості соціального й економічного розвитку ОТГ.

Комунікаційна робота «Підприємництво онлайн» в Центрі розвитку бізнесу «Цербер», що діє як бізнес-інкубатор, який допомагає започаткувати новий бізнес та супроводжує існуючий (семінари, лекції, майстер-класи, освітні програми, діє академія фінансової грамотності).

Створення та розвиток інфраструктури підтримки малого і середнього підприємництва у спроможній ОТГ (за наявності необхідної, розвинутої інфраструктури, достатніх фінансових ресурсів та джерел їх утворення, кадрів).

Застосування кластерного підходу до розвитку ОТГ: сприяти розвитку та диверсифікації бізнесу та формувати кластери (агропромислові, туристичні, деревообробні, агропереробні, тощо). Безпосередньо Мереф'янська міська об'єднана територіальна громада є учасником Енергетичного кластеру.

Прийняття рішень щодо утворення комунальних підприємств для забезпечення господарської діяльності та надання послуг мешканцям ОТГ, а також рішень щодо розвитку комунального сектору від внутрішніх джерел та ресурсів громади та позначення цього у Статуті Мереф'янської міської територіальної громади.

Пропозиції щодо виконання Стратегії розвитку Мереф'янської міської об'єднаної територіальної громади до 2027 року та План її реалізації на період 2018-2020 років:

Моніторинг стратегій розвитку шляхом періодичної оцінки результатів впровадження програм розвитку формуватиме сприятливе середовище для розвитку підприємництва, залучення інвестицій, забезпечення соціальних потреб населення ОТГ.

Розміщення інформації, розроблення паспортів, участь у різноманітних форумах та презентування на них туристичних об'єктів громади, про туристичні об'єкти громади у ЗМІ.

Сприяння створенню об'єктів зеленого туризму на території ОТГ.

Подальша підтримка малого і середнього підприємництва через Центр розвитку бізнесу «Цербер» стимулюватиме розширення спектру послуг населенню ОТГ, збільшення робочих місць, формування сприятливого бізнес-середовища і створення умов для інвестування на тривалий період.

Поширення інформації про інвестиційно-привабливі об'єкти громади.

Налагодження державно-приватного партнерства.

Впровадження енергоефективних технологій через Енергетичний кластер.

Пропозиції щодо розробки окремих програм відносно розвитку підприємництва в ОТГ:

Розробити та затвердити програми соціально-економічного та культурного розвитку і контролювати за їх виконанням для розширення підприємницької діяльності в туристичному напрямку. Туристичними об'єктами громади є: туристично-рекреаційна зона для жителів та гостей Мереф'янської громади на березі річки Мжа, що започаткує формат «туризм вихідного дня» для жителів міста Харкова та регіону; цілісний майновий комплекс соціально-культурного та спортивного призначення, доступний для інвестування (Мерефа – козацька станиця, батьківщина Сірка), для паломницького туризму (Храм явлення Ікони Озерянської Божої Матері); рекреаційна зона річки Мжа та її приток та наявність та прогнозований ріст попиту на послуги зеленого туризму, туризму «вихідного дня».

Розробити та затвердити програми відносно розвитку малого та середнього підприємництва в ОТГ, де можуть встановлюватись визначені законом пільги та заохочення для підприємництва, діяльність якого співпадає із стратегічними планувальними документами громади чи яке має соціально-орієнтований характер.

Розробити та затвердити програми щодо інвестиційних проєктів, які плануються до реалізації на території ОТГ у рамках стратегії розвитку ОТГ із залученням мешканців громади, наприклад, шляхом проведення зборів або голосування на вебсайті ОТГ.